

Ženska mreža Hrvatske

Kralja Držislava 2, Zagreb

Kontakt: zenskamrezahrvatske@gmail.com

Izjava Ženske mreže Hrvatske povodom donošenja Nacionalnog plana zaštite od nasilja nad ženama i nasilja u obitelji za razdoblje do 2029. godine

Ženska mreža Hrvatske izražava duboku zabrinutost zbog sadržaja i pristupa izradi Nacrta Nacionalnog plana zaštite od nasilja nad ženama i nasilja u obitelji za razdoblje do 2029. godine.

Prije svega, ističemo da je Hrvatska više od tri godine bila bez ključnog strateškog dokumenta za borbu protiv nasilja nad ženama. Takav propust ukazuje na ozbiljno podcjenjivanje problema rodno uvjetovanog nasilja i ignoriranje međunarodnih obveza, osobito onih koje proizlaze iz Istanbulske konvencije. Dodatno, objava nacrta na portalu e-savjetovanja u vrijeme ljetnih godišnjih odmora jasno pokazuje namjeru da se izbjegne šira i ozbiljna javna rasprava o ovom izrazito važnom dokumentu.

Iako pozdravljamo uključivanje izraza "nasilje nad ženama" u naziv Plana, smatramo zabrinjavajućim da sadržaj Plana ne prati ovu važnu promjenu. Većina mjera i dalje je usmjerena isključivo na nasilje u obitelji, dok se drugi oblici nasilja nad ženama – uključujući seksualno nasilje, silovanje, seksualno uznemiravanje, prisilne brakove i drugo – uopće ne razrađuju na potreban način. Time se propušta uskladiti Plan s Istanbulskom konvencijom, čiji sveobuhvatni pristup zaštiti žena zahtijeva pokrivanje svih oblika nasilja.

Posebno naglašavamo neprihvatljivost korištenja rodno neutralnog jezika u dokumentu. Rodno neutralna formulacija „žene i muškarci kao žrtve“ potkopava rodno utemeljeno razumijevanje nasilja. GREVIO jasno ističe da je nasilje nad ženama oblik diskriminacije i manifestacija povijesne neravnopravnosti spolova – i kao takvo mora biti prepoznato u svim strateškim dokumentima.

Zabrinjavajući su i podaci o izuzetno skromnim, gotovo simboličnim, financijskim sredstvima za ključne preventivne mjere. Primjerice, za mjere koje se odnose na promicanje ravnopravnosti spolova u lokalnim proračunima predviđeno je tek 2.000 eura, dok je za procjenu rizika nasilja predviđeno – 0 eura. Posebno zabrinjava činjenica da se među dionicima procjene rizika navodi isključivo policija, iako bi takvu procjenu trebali provoditi svi akteri uključeni u zaštitu žrtava.

Smatramo da je sustav prevencije u potpunosti zakazao. Mjere u obrazovanju nisu vezane uz formalni kurikulum, kampanje nisu planirane kao redovite, a izostaje sustavno uključivanje muškaraca i dječaka. Ključno je da se u Plan ugrade mjere za integraciju sadržaja o ravnopravnosti spolova i rodno uvjetovanom nasilju u obrazovni sustav te osigura stabilno financiranje kampanja.

U području zaštite i podrške žrtvama, iako je pozitivno što se ističe potreba za razvojem skloništa i SOS linija, potpuno su izostavljene usluge poput savjetovaništva, kriznih centara za seksualno nasilje te usluga za djecu svjedoke nasilja. Ističemo potrebu za jasnim zakonodavnim rješenjima koja će osigurati priznanje i stabilno financiranje vaninstitucionalnih pružatelja usluga – skloništa i savjetovaništva.

Plan ne predviđa uspostavu snažnog, međuresornog i ovlaštenog koordinacijskog tijela, niti osigurava odgovarajuće resurse za njegov rad. Sustav praćenja i prikupljanja podataka i dalje je neujednačen i neosiguran, bez standardizacije i bez mogućnosti transparentne usporedbe među različitim sektorima.

Financijska struktura dokumenta dodatno pokazuje neadekvatnost pristupa: više od 90% sredstava usmjereno je na zaštitu, dok prevencija ostaje marginalizirana sa svega 7,5% ukupnog proračuna. Prevencija nasilja mora postati temelj strateškog pristupa, a to se ne može ostvariti bez ozbiljnih financijskih ulaganja.

Zaključno, Ženska mreža Hrvatske smatra da ovaj Nacionalni plan, iako formalno priznaje postojanje rodno utemeljenog nasilja nad ženama, ne pruža sveobuhvatan, učinkovit ni održiv odgovor na ovaj društveni problem. Bez uvođenja mjera koje adresiraju uzroke nasilja, snažnijeg fokusa na prevenciju, jasno razrađenih financijskih okvira i standardiziranih sustava podrške, Hrvatska propušta priliku za stvarnu transformaciju i usklađivanje s Istanbulskom konvencijom.

Pozivamo na temeljitu reviziju dokumenta u suradnji s organizacijama koje se bave zaštitom prava žena te stvaranje Plana koji će doista predstavljati kvalitetnu, rodno osjetljivu i pravno obvezujuću strategiju suzbijanja nasilja nad ženama.

Ženska mreža Hrvatske zahtijeva:

1. proširenje Nacionalnog plana na sve oblike nasilja nad ženama,
2. jasno uvođenje rodno utemeljenog pristupa kroz cijeli dokument,
3. uspostavu snažnog i resursima opremljenog koordinacijskog tijela,
4. uključivanje formalnih obrazovnih sadržaja i redovitih kampanja,
5. stabilno financiranje savjetovališta i skloništa za žene žrtve nasilja,
6. standardizirano prikupljanje i javnu objavu podataka,
7. i uravnoteženiji financijski okvir s jasnim i povećanim sredstvima za prevenciju.

Bez ovih izmjena, Nacionalni plan neće ispuniti svoju svrhu u razdoblju za koje je predviđen niti pridonijeti stvaranju sustava koji učinkovito štiti žene od nasilja u skladu s međunarodnim standardima i ustavnim vrednotama Republike Hrvatske.